

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1861

CCCLXXXI. Die Stadt Prenzlau erneuet und erweitert die Stiftung des Kreuzaltares in der Jakobikirche, am 14. Februar 1460, mit bischöflichen Bestätigungen vom 8. Mai 1460 und 9. Juni 1505.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55721)

de Roma, Electi Camerinenfis, figilli Impenfione signaui, In fidem et testimonium omnium et fingulorum requifitus et rogatus.

Nach dem Originale des Prenzlauer Stadtarchives.

CCCLXXXI. Die Stadt Prenzlau erneuet und erweitert die Stiftung des Kreuzaltars in der Jakobikirche, am 14. Februar 1460, mit bifchöflichen Befätigungen vom 8. Mai 1460 und 9. Juni 1505.

In nomine domini Amen. Quoniam ea, que in tempore aguntur, cum temporis fluxibilitate in obliuionem eueniunt, nisi scripture testimonio recipiunt firmitatem, Hinc est, Quod nos proconfules et confules opidi premszlaw, piorum hominum et predecefforum noftrorum pia gefta augmentanda, ne noftrorum memoria cum fonitu pereat, ad pofterorum eciam cupientes memoriam reuocare, Altare enim fancte crucis constructum in Ecclesia parrochiali fancti Jacobi opidi premszlaw, Caminenfis dyocesis, dudum per illuftrum principem ac dominum, dominum ludewicum, Brandenburgensem et lufacie marchionem, Comitem palatinum reni, ducem bauarie, Sarchie romani Imperii archicamerarium, ad instanciam discretorum virorum Hinrici, Johannis, fratrum, Bertoldi et nicolai, fratrum, patris, conditi de Juteritez, ciuibus premszlawienfibus (sic), ob eorum salutem ac progenitorum erectum, fundatum et dotatum, Cuius Juspatronatus de iure ad nos deuolutum, redditibus ampliare seu verius de nouo dotare Attendentes in eum, qui stabilem mansionem dat in celis, Ad omnipotentis dei sueque intemerate genitricis virginis marie laudem et honorem dictorumque fundatorum necnon predecefforum noftrorum pro presenti proconfulum et confulum opidi premszlaw animarum salutem Ad nouam dotacionem dicti altaris pia liberalitate ac deuota largitate tradimus et donamus duo Tollenta Brandenburgensium denariorum in villa nostra Blingow de redditibus ciuitatis applicanda ad redditus priores ad dictum altare per nominatos de Juteritez alias applicatos, videlicet ad decem choros annone, Quinque videlicet filiginis et quinque brasii ordeacei in molendinis opidi premszlaw intra et extra muros annue deriuacionis in quartalibus anni terminis confwetis et debitis sine impedimento et contradiccione cuiuilibet percipiendos, Ita quod omnes redditus dicti altaris prout nunc faciunt duo tallenta Brandenburgensia et decem choros frumenti supradicti, Ad quod quidem altare duo perpetui vicarii ad presentacionem duorum confulum ciuitatis predictae locum consulatus illo anno, cum vacauerint, tenentes, prout in litteris fundacionis prioris existitit referuatum pro duobus actu presbiteris cum Juspatronatus referuacione, Sic quodammodo presententur altaris et presbiteri honesti et deuoti in opido premszlaw degentes et residenciam semper habentes, Qui formam officandi huiusmodi altaris ita seruabunt, Quod omnibus diebus dominicis et festis et eciam fingulis feriis alternatis vicibus seu vnus per vniam septimanam alter per alium dicant missas secundum deuociones eorum uel secundum cursum temporis, nisi plebanus uel vicem eius gerens missam deposcerit congruentem, Statuentes eciam dicti proconfules et confules, Quod post institucionem dictorum vicariorum presbiterorum primus primo, Secundus secundo et sic deinceps alternatis annis fideliter colligant fructus

altaris supradicti sub expensis et dampno vtrorumque, Et colligens suo conuicario porrigat fructuum medietatem, Quod si redditus premissi, quod deus auertat, diminuerentur uel forte auerentur, tunc quilibet eorum in diminutis deperit et in augmentis accrescat. Supplices igitur paternitatem vestram, quatenus intuitu omnipotentis dei et ipsius genitricis virginis gloriose necnon nostri famulatus ob respectum dignemini premissos decem choros, ut supra expressum est, cum duobus talentis vna cum iurepatronatus reservatione iuxta vim, formam et tenorem prioris confirmationis separare ac diuidere ad duo beneficia circa idem corpus iam erectum et fundatum denuo confirmare ac auctoritate vestra ordinaria ratificare, Et alia, que circa premissa fuerint necessaria et oportuna, Premium inconsumptibile ab altissimo recepturus. Datum premszlaw, Anno incarnationis domini Milleesimo quadringentesimo sexagesimo, mensis february die XIII.

In Nomine Domini Amen. Nouerint Vniuersi et singuli hoc presens publicum transumptum Inspecturi, Quod Nos Martinus, Dei et apostolice sedis gratia Episcopus Caminensis, Habuimus, Vidimus et Diligenter Inspeimus litteras Confirmationis bone Memorie Henninghi, nostri predecessoris, fundationi presentium annexas eiusque Secreto In pressula pergameni appendente signatas et Sigillatas, in nulla sui parte viciatas siue cancellatas aut suspectas, quominus dicti pergameni pressula verminibus et non alias, prout euidenter apparuit, corrosa et aliquantulum adnichilata existebat, Nobis pro parte prouidorum proconsulum et Consulium opidi premslow nostre diocesis presentatas, Cuius tenor sequitur et est talis: Henningus, Dei et apostolice sedis gratia Episcopus Caminensis, Vniuersis fidelium Nationi Vitam In Christo consequi sempiternam. Pastoralis nostri officii tunc exequitur debitum, cum ea, que auctoritatis nostre ordinarie munimine Indigent, litteris auctenticis stabiliuntur, Hinc est, quod supplicationes Honorabilium virorum proconsulum et Consulium opidi premslow nostre diocesis in litteris, quibus presentes nostre littere sunt adnexae, nominatorum ex radice caritatis tam dei quam proximi procedentes Nolentes frustrari effectu, sed potius diuini cultus ampliationem, reddituum duorum tallentorum brandenborgensium traditionem et assignationem, appropriationem, Dispositionem, Jurispatronatus reservationem, separationem et diuisionem omniaque alia et singula in litteris, quibus presentes nostre littere sunt annexae, contenta sub singulis clausulis et articulis earundem approbando ratificamus et ratificando approbamus et confirmamus dei nomine In hiis scriptis, Inhibentes nichilominus omnibus et singulis cristifidelibus, cuiuscunque Status, gradus aut conditionis existant, premissa seu ipsorum aliquid Infringere aut eis ausu temerario contraire minime seu ad vsus prophanos reducere aut quouismodo Impedire audeant seu presumant sub anathematis et Maledictionis eterne penis et sicuti preter has penas Indignationem omnipotentis dei et Beatorum petri et pauli apostolorum eius ac nostram canonicam Vltionem Voluerint euitare. Datum Corlin, Anno Domini MCDLX, Mensis Maii die Octaua, nostro Sub Secreto presentibus appenso. — Quarum quidem litteram confirmationum, ut premititur, preinsertarum fuimus pro parte predictorum proconsulum et Consulium Humiliter supplicati, quatenus preinsertam Confirmationem fundationi adnexam propter Huiusmodi Defectum pressule, ut premititur, verbis corrose etiam auctoritate nostra ordinaria approbare, ratificare Secretumque nostrum interponere Dignaremur, Nos vero Martinus Episcopus presatus, attendentes petitionem et requisitionem huiusmodi fore Iustam et Rationi consonam, Volentesque Rem semel Deo Dicitam ad vsus prophanos minime deferre debere, Quare dictam nostri predecessoris Confirmationem per Nos Diligenter Masticatam auctoritate nostra ordinaria ratificando approbamus et approbando ratificamus Dei nomine per presentes, Decernentes et Volentes Huic nostro transumpto ac nostris litteris presentibus annexis In Iudicio et extra Iudicium etiam coram quibuscunque Iudici-

bus plenaria fides adhibeatur, Quibus omnibus et singulis auctoritatem nostram ordinariam et Decretum Interposuimus prout Interponimus nostrique Secreti Iussimus et fecimus appensione Communiri. Datum Stettin, Anno Domini Millesimo quingentesimo quinto, Die Nona Mensis Junii.

Nach dem Originale des Prenzlauer Stadtarchives.

CCCLXXXII. Der Rath zu Prenzlau stiftet eine Erweiterung des Mariendienstes bei der Pfarrkirche, am 7. April, unter bischöflicher Bestätigung vom 8. Mai 1460.

In nomine domini Amen. Quoniam nulli dubium, quin totum ad gloriam laudis dei pertineat, quidquid digne sue genitrici fuerit impensum, Hinc est, Quod nos coram vobis Reuerendo in Criste patre et domino, Domino henningho, Ecclesie Caminenfis Episcopo, aut vestro in spiritualibus vicario Nos proconsules et consules opidi premszlau vestre dyocesis lucide recognoscendo protestamur, Quod ad honorem omnipotentis dei sueque genitricis virginis marie gloriose, Ob salutem quoque animarum nostrarum, predecessorum et subsequencium nostrorum pro augmento diuini cultus horas beate virginis in capella Ecclesie parrochialis beate marie in premszlau de consensu rectoris ecclesie per quatuor presbiteros dietim de venerabili assumptione virginis gloriose decantandas pie erigere ac de nouo fundare decreuimus, Volentes, quod omnibus diebus, tam festis quam feriis, statim post compulsum matutinarum hore iste ad laudem marie virginis incipiuntur et sub matutinali officio ante sermonem per laudabilem modum cantande non nimis agitanter secundum decenciam et congruenciam ecclesie hore horis continuantur, Dominico eciam die in secundis vesperis post vesperas et completionem beate virginis vigilie defunctorum per dictos quatuor presbiteros in refrigerium omnium fidelium defunctorum solemniter decantantur, De mane vero feria II. sequenti post continuacionem horarum beate virginis vnus presbiterorum de illis, quem ordo tangit, cum vno sibi coadiuuante missam pro defunctis cantando celebrabit, Sabatinis vero diebus vnus presbiterorum de IIIor ad hoc deputatus de mane ad horam sextam uel quasi post decursum horarum missam de assumptione beate virginis, vel secundum quod tempus coereuit, cum coadiutori- bus solemniter incipiat et vsque ad secundum offertorium decantet, Sub qua missa vnam breuem collacionem de beata virgine ad populum faciat, missam post hanc per cantum concludendo, Applicantes nihilominus ad id officium in laudem virginis gloriose duo altaria iam erecta et consecrata in ecclesia parrochiali marie virginis in premszlau, vnum ante armarium eiusdem ecclesie in honore Beati Magni martiris dedicatum, Alterum retro chorum in eadem ecclesia proprie in der bücht in honore beate virginis marie erectum et consecratum, cum eorum fructibus et redditibus, Quorum collacio seu Iuspatronatus ad nos rite pertinere dinoscitur, cum augmentacione octo talentorum Brandeburgensium denariorum, Sic quod ad quotlibet corpus altaris quatuor talenta in sustentacionem duorum presbiterorum horas istas decantancium ad priores redditus applicentur. Insuper proconsul henningus kiritz Et Barbara, legitima Johannis dedelow, filia Tylemanni heghers, veri collatores altaris decem milium martirum et undecim milium virginum, altari mercatorum, der Kremer, in premszlau speciali deuocione affectionati pro se et suis heredi-